

1. अनिमिष (3. अ + निमिष) m. das Nichtschliessen der Augen; vgl. अनिमिषम्, अनिमिषा und 1. अनिमेष.

2. अनिमिष (wie eben) 1) adj. a) die Augen nicht schliessend: त्वं कि-
लानिमिषः पार्थ मामेकां दृष्टवानसि INDR. 5, 28. SUND. 1, 10. R. 2, 12, 48. —
b) nicht geschlossen, offen (von den Augen): नेत्रैरनिमिषैरिव R. 3, 6, 14.
60, 3. अनिमिषेत्ता adj. 75, 53. अनिमिषात् SUCR. 1, 236, 4. — c) wach-
sam: अस्वप्नतो अनिमिषा अदब्धाः RV. 2, 27, 9. सुक्रन्दनो ऽनिमिष एक-
वीरः शतं सेनां अत्रपत्साकमिन्द्रः 10, 103, 1. — 2) m. a) Gott (vgl. N. 5,
23, 24.) AK. 3, 4, 220. H. 88. — b) Fisch AK. 3, 4, 220. H. 1344. P. 1, 1,
68, Vārtt. 4, Sch. — Vgl. 2. अनिमेष.

अनिमिषत् (3. अ + निमिषत् von निमिष mit नि) adj. die Augen nicht
schliessend, wachsam: नृचक्षो अनिमिषतो अर्कणा बृहद्देवतो अमृतव-
मानम् RV. 10, 63, 4.

अनिमिषम् (von 1. अनिमिष) adv. 1) wachsam: अनिमिषं नृणो पति
RV. 5, 19, 2. अद्योयतो अनिमिषं रत्नमाणा 7, 61, 3. — 2) rastlos, ohne Un-
terlass: आपो अनिमिषं चरन्तिः RV. 1, 24, 6. — Vgl. अनिमिषा und अ-
निमेषम्.

अनिमिषा (von 1. अनिमिष) adv. wachsam: मित्रः कृष्टीरनिमिषामि
चष्टे RV. 3, 59, 1. इमे दिवो अनिमिषा पृथिव्याश्चिकित्सो अचेतसं नपति
7, 60, 7.

अनिमिषाचार्य (अनिमिष 2, a. + आचार्य) m. Brhaspati, der Lehrer
der Götter, ÇABDAR. im ÇKDR.

अनिमिषीय adj. von अनिमिष VIKR. 78, 19: अनिमिषीयक्रतुः vgl. Ind.
St. I, 213.

1. अनिमेष (3. अ + निमेष) m. das Nichtschliessen der Augen: शतिः—
अहणामनिमेषवृत्तिभिः RAGH. 3, 43. (ed. Calc.: अनिमेषवृत्तिभिः).

2. अनिमेष (wie eben) 1) adj. nicht geschlossen, offen (von den Au-
gen): अनिमेषेत्ता adj. R. 3, 63, 22. — 2) m. a) Gott H. an. 4, 315. MED.
sh. 48. — b) Fisch TRIK. 1, 2, 15. H. an. MED. — Vgl. 2. अनिमिष.

अनिमेषम् (von 1. अनिमेष) adv. wachsam: अनिमेषं रत्नमाणाः RV. 1, 31,
12. — Vgl. अनिमिषम्.

अनियत (3. अ + नियत) adj. nicht beschränkt, ungebunden, nicht fest
bestimmt: अनियतेदक KĀTJ. ÇR. 24, 7, 10. अनियतवृत्तिं keinen bestimm-
ten Lebenserwerb habend PAT. zu P. 5, 2, 21. AGNISVĀMIN zu LĀTJ. 8, 5. in
Ind. St. I, 51. रत्यादयो ऽप्यनियते रसे स्युर्याभिचारिणः SĀH. D. im ÇKDR.
रिष्टं त्रिविधं मुनयो नियतमनियतं योगतं च । इति ज्योतिषम् । ÇKDR. अ-
नियतायुर्दयाध्याय Verz. d. B. H. No. 878, 6.

अनियम (3. अ + नियम) m. Nichtbeschränkung, Freiheit: कालस्य
KĀTJ. ÇR. 1, 3, 6. गोष्ठापूरूपसंनिधावनियमः (einer Frau) HIT. I, 107. गुरुं
षष्ठे च पादानां शेषेष्टनियमो मतः KHANDOM. im ÇKDR.

अनिर् (3. अ + इर) adj. kraftlos, matt: अनिरेण वचसा फल्ग्वेन प्रती-
त्येन कृधुनातृपासः RV. 4, 5, 14.

अनिरा (wie eben) f. Entkräftung, Siechthum: पुरोगव्यूत्यनिरामपत्तु-
धम्ये सेधं रत्नस्विनः RV. 8, 49, 20. युयुतमस्मदनिरामनीवाम् 7, 71, 2. 8, 48,
11. 10, 37, 4. VS. 11, 47. 12, 105. (überall neben अमीवा). In einem
Spruche ÂÇV. GRHJ. 2, 9: इरामु क प्रशंसत्यनिरामपवाधताम्.

अनिराहित (3. अ + निराहित von धा mit निस् + आ) adj. unablässig
AV. 12, 2, 35.

अनिरुक्त (3. अ + निरुक्त) adj. 1) nicht ausgesprochen, nicht deutlich:
रिपिते ऽनिरुक्ते wenn der Riphita (das organische r einer Endung)
nicht ausgesprochen wird, also erschlossen werden muss, VS. PRĀT. 4, 193.
अनिरुक्तं वा उपांशु ÇAT. BR. 1, 3, 5, 10. 6, 2, 2, 20. अनिरुक्तं हि मनो ऽनिरु-
क्तं ह्येतद्यत्तुल्यम् 2, 4, 4, 5. अनिरुक्तगान eine besondere Art den Sāma-
veda zu singen COLEBR. Misc. Ess. I, 81. — 2) nicht ausdrücklich ge-
nannt. So heissen in der theologischen Kunstsprache diejenigen Stel-
len des heiligen Textes, in welchen eine bestimmte Gottheit u. s. w.
nicht speciell genannt, sondern nur mittelbar zu erkennen ist: एता-
भिर्निरुक्ताभिर्व्याकृतिभिर्निरुक्ता वै प्रजापतिः ÇAT. BR. 1, 1, 4, 13. अनि-
रुक्तेन यजुषा 2, 4, 22. सैषाग्नेयी सत्यनिरुक्ता 4, 1, 21, 26. u. s. w. ते एते धाव्ये
अनिरुक्ते प्राजापत्ये शस्यते अमृत आर्भवं (nämlich RV. 1, 4, 1. 10, 123,
1.) AIR. BR. 3, 30. समुद्राहर्मिर्मधुमानुदरदिति (RV. 4, 58, 1.) सतमस्याङ्ग
आव्यं भवत्यनिरुक्तम् 5, 16. 6, 20. ÂÇV. GRHJ. 1, 22. KĀTJ. ÇR. 22, 3, 7.
8, 7. 24, 2, 18. Häufiges Beiwort Prajāpati's ÇAT. BR. 1, 1, 4, 13. 6, 1,
20. u. s. w. des Nabels und der unteren Theile, die man nicht aus-
drücklich nennt 3, 8, 2, 6. 14, 3, 2, 75. — 3) nicht beschrieben, nicht defi-
nirt, nicht zu definiren TAITT. UP. 2, 7.

अनिरुद्ध (3. अ + निरुद्ध) 1) adj. a) ungehemmt, frei (अनर्गल) H. an.
4, 148. — b) beweglich (चर) H. an. VIÇVA im ÇKDR. — c) = आनन्दने
oder अनन्दने MED. dh. 42. — 2) m. N. pr. a) ein Sohn Pradjumna's
(Kāmadeva's) AK. 1, 1, 4, 22. TRIK. 1, 1, 41. H. 230. an. 4, 148. MED.
dh. 42. HARIV. 6713. VP. 579. aus dem Geschlecht der Vṛshṇi P. 4, 1,
114, Sch. LIA. I, Anh. XXIX. vertritt den अर्ककार in der Lehre der
Pāṇkārātra MADHUS. in Ind. St. I, 23, 6. — b) ein Beiname Çiva's ÇIV.
— c) ein Bhikshu LALIT. 3. 418. fgg. BURN. Lot. de la b. l. 1. 126. 293.
— 3) n. Strick (संदान) TRIK. 3, 2, 23.

अनिरुद्धपथ (अनिरुद्ध + पथ) n. (der ungehemmte Pfad) Atmosphäre,
Luft ÇABDAR. im ÇKDR.

अनिरुद्धभाविनी (अनिरुद्ध 2, a. + भाविनी) m. Aniruddha's Gemah-
lin Ushā ÇABDAR. im ÇKDR.

अनिर्दश (3. अ + निर्दश [निस् + दशन्] adj. f. आ aus den zehn Tagen
(nach einer Geburt oder einem Sterbefall) noch nicht heraus: विगतं
(gestorben) तु विदेशस्यं प्रणुयाद्यो ह्यनिर्दशम् M. 5, 75. अनिर्दशाया गोः 8.
अनिर्दशं च प्रेतानाम् 4, 217. 212. तावत्स्यादप्रुचिर्विप्रो यावत्स्यादनिर्दशम्
5, 79.

अनिर्दशाह (अ + निर्दशाह [निस् + दशाह]) adj. f. आ dass.: अनिर्दशा-
हो गो सूताम् M. 8, 242.

अनिर्माल्या (3. अ + निर्माल्या) f. N. einer Culturpflanze, Trigonella
corniculata L., ÇABDAR. im ÇKDR. = निर्माल्या; vgl. पृक्ता.

अनिर्वद (3. अ + निर्वद) m. Nichtverzagung, Selbstvertrauen, morali-
scher Muth: अनिर्वदः अग्रे मूलमनिर्वदः परं मुखम् । अनिर्वदो हि सततं
सर्वार्थेष्वनुवर्तते ॥ R. 5, 15, 5. अनिर्वदकरं यत्ने कर्तास्म्यनुत्तमम् 6. अनिर्वदा-
द्वायवहः 4, 9, 18.

अनिल (von 2. अन् UP. 1, 54. अनिल VS. 40, 15. अनिल ÇAT. BR. 14,
8, 31. m. 1) Wind AK. 1, 1, 4, 57. 3, 2, 45. H. 1106. MED. I. 57. VS. 40,
15. = ÎÇOP. 17. ÇAT. BR. 14, 8, 3, 1. = BṚH. ÂR. UP. 5, 15, 1. ÇVETÂÇV. UP.
2, 11. M. 4, 102. 6, 31. 11, 236. 12, 120. DRAUP. 6, 6. ÇĀK. 171. MEGH. 20.